2024/2603

8.10.2024 г.

СПОРАЗУМЕНИЕ МЕЖДУ ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ, ИСЛАНДИЯ, КНЯЖЕСТВО ЛИХТЕНЩАЙН И КРАЛСТВО НОРВЕГИЯ ЗА ФИНАНСОВ МЕХАНИЗЪМ ЗА ЕИП ЗА ПЕРИОДА МАЙ 2021 Г. — АПРИЛ 2028 Г.

ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪЮЗ,

ИСЛАНДИЯ,

КНЯЖЕСТВО ЛИХТЕНЩАЙН,

КРАЛСТВО НОРВЕГИЯ,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че страните по Споразумението за Европейското икономическо пространство (наричано по-долу „Споразумението за ЕИП“) постигнаха съгласие относно необходимостта да се намалят икономическите и социалните различия между техните региони с цел да се насърчи постоянното и равномерно засилване на търговските и икономическите отношения между тях,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че за да допринесат за постигането на тази цел държавите от ЕАСТ създадоха финансов механизъм в контекста на Европейското икономическо пространство,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че разпоредбите, с които се урежда финансовият механизъм на ЕИП за периода 2004—2009 г., бяха установени в Протокол 38а и в допълнението към Протокол 38а към Споразумението за ЕИП,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че разпоредбите, с които се урежда финансовият механизъм на ЕИП за периода 2009—2014 г., бяха установени в Протокол 38б и в допълнението към Протокол 38б към Споразумението за ЕИП,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че разпоредбите, с които се урежда финансовият механизъм на ЕИП за периода 2014—2021 г., бяха установени в Протокол 38в към Споразумението за ЕИП,

КАТО ИМАТ ПРЕДВИД, че необходимостта от намаляване на икономическите и социалните различия в рамките на Европейското икономическо пространство продължава да съществува и поради това следва да се създаде нов механизъм за финансовите вноски на членуващите в ЕИП държави от ЕАСТ за периода май 2021 г. — април 2028 г.,

РЕШИХА ДА СКЛЮЧАТ СЛЕДНОТО СПОРАЗУМЕНИЕ:

Член 1

Член 117 от Споразумението за ЕИП се заменя със следното:

„*ЧЛЕН 117*

Разпоредбите, които уреждат финансовите механизми, се съдържат в Протокол 38, Протокол 38а, допълнението към Протокол 38а, Протокол 38б, допълнението към Протокол 38б, Протокол 38в и Протокол 38 г.“.

Член 2

След Протокол 38в към Споразумението за ЕИП се вмъква нов Протокол 38 г. Текстът на Протокол 38 г. се съдържа в приложението към настоящото споразумение.

Член 3

Настоящото споразумение се ратифицира или одобрява от страните съгласно техните процедури. Инструментите за ратификация или одобрение се депозират в Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз.

Споразумението влиза в сила на първия ден на втория месец след депозирането на последния инструмент за ратификация или одобрение.

До приключването на посочените в параграфи 1 и 2 процедури настоящото споразумение се прилага временно от първия ден на първия месец след депозирането на последната нотификация за тази цел.

Член 4

Настоящото споразумение, съставено в единствен оригинал на английски, български, гръцки, датски, естонски, ирландски, испански, италиански, латвийски, литовски, малтийски, немски, нидерландски, полски, португалски, румънски, словашки, словенски, унгарски, фински, френски, хърватски, чешки, шведски, исландски и норвежки език, като текстовете на всички езици са еднакво автентични, се депозира в Генералния секретариат на Съвета на Европейския съюз, който връчва заверено копие на всяка от страните по настоящото споразумение

Съставено в Брюксел на дванадесети септември две хиляди двадесет и четвърта година.

Hecho en Bruselas, el doce de septiembre de dos mil veinticuatro.

V Bruselu dne dvanáctého září dva tisíce dvacet čtyři.

Udfærdiget i Bruxelles den tolvte september to tusind og fireogtyve.

Geschehen zu Brüssel am zwölften September zweitausendvierundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne neljanda aasta septembrikuu kaheteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δώδεκα Σεπτεμβρίου δύο χιλιάδες είκοσι τέσσερα.

Done at Brussels on the twelfth day of September in the year two thousand and twenty four.

Fait à Bruxelles, le douze septembre deux mille vingt-quatre.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an dóú lá déag de Mheán Fómhair sa bhliain dhá mhíle fiche a ceathair.

Sastavljeno u Bruxellesu dvanaestog rujna godine dvije tisuće dvadeset četvrte.

Fatto a Bruxelles, addì dodici settembre duemilaventiquattro.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit ceturtā gada divpadsmitajā septembrī.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt ketvirtų metų rugsėjo dvyliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonnegyedik év szeptember havának tizenkettedik napján.

Magħmul fi Brussell, fit-tnax-il jum ta' Settembru fis-sena elfejn u erbgħa u għoxrin.

Gedaan te Brussel, twaalf september tweeduizend vierentwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia dwunastego września roku dwa tysiące dwudziestego czwartego.

Feito em Bruxelas, em doze de setembro de dois mil e vinte e quatro.

Întocmit la Bruxelles la doisprezece septembrie două mii douăzeci și patru.

V Bruseli dvanásteho septembra dvetisícdvadsaťštyri.

V Bruslju, dvanajstega septembra dva tisoč štiriindvajset.

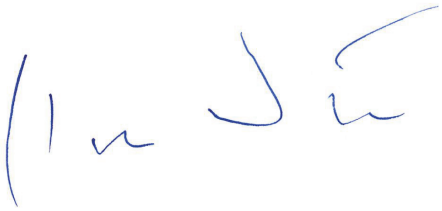
Tehty Brysselissä kahdentenatoista päivänä syyskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäneljä.

Som skedde i Bryssel den tolfte september år tjugohundratjugofyra.

Gjört í Brussel hinn tólfta september tvö þúsund tuttugu og fjögur.

Utferdiget i Brussel den tolvte september to tusen og tjuefire.

За Европейския съюз
Por la Unión Europea
Za Evropskou unii
For Den Europæiske Union
Für die Europäische Union
Euroopa Liidu nimel
Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
For the European Union
Pour l'Union européenne
Thar ceann an Aontais Eorpaigh
Za Europsku uniju
Per l'Unione europea
Eiropas Savienības vārdā –
Europos Sąjungos vardu
Az Európai Unió részéről
Għall-Unjoni Ewropea
Voor de Europese Unie
W imieniu Unii Europejskiej
Pela União Europeia
Pentru Uniunea Europeană
Za Európsku úniu
Za Evropsko unijo
Euroopan unionin puolesta
För Europeiska unionen

Fyrir Ísland

Für das Fürstentum Liechtenstein

For Kongeriket Norge

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРОТОКОЛ 38г

относно финансовия механизъм на ЕИП (2021—2028 г.)

Член 1

1) Цели

Исландия, Лихтенщайн и Норвегия (наричани по-долу „държавите от ЕАСТ“) допринасят за намаляването на икономическите и социалните различия в Европейското икономическо пространство и за укрепването на техните отношения с държавите бенефициери посредством финансови вноски в тематичните приоритети, изброени в член 3 ([1]).

2) Общи ценности и принципи

Финансовият механизъм на ЕИП (за 2021—2028 г.) се основава на общите ценности и принципи на зачитане на човешкото достойнство, свободата, демокрацията, равенството, правовата държава, както и на зачитането на правата на човека, включително правата на лицата, които са част от малцинства.

Всички програми и дейности, финансирани от финансовия механизъм на ЕИП, трябва да са съобразени тези ценности и принципи и не подкрепят операции, които не ги спазват. Тяхното изпълнение е в съответствие с основните права и задължения, залегнали в съответните инструменти и стандарти.

Член 2

Поети задължения

Размерът на финансовата вноска, предвидена в член 1, възлиза на 1 705 000 000 евро. Предоставя се и допълнителна финансова вноска в размер на 100 000 000 евро за проекти, свързани с предизвикателствата, възникнали в резултат на нахлуването в Украйна. Тези вноски се предоставят за поемане на задължения под формата на годишни траншове от 257 860 000 евро през периода от 1 май 2021 г. до 30 април 2028 г. включително.

Общата сума се състои от разпределени по държави средства, както е посочено в член 6, и фондовете, посочени в член 7.

Член 3

1) Тематични приоритети

Разпределените по държави средства се предоставят за насърчаване следните тематични приоритети:

а) европейски екологичен преход;

б) демокрация, принципи на правовата държава и права на човека;

в) социално приобщаване и устойчивост.

В рамките на тези тематични приоритети в приложението към настоящия протокол са посочени програмни области. Съдържанието на тези програмни области ще бъде определено след консултация с държавите бенефициери.

2) Нужди на държавите бенефициери

Програмните области се избират, насочват и адаптират, за да съответстват на различните нужди на всяка държава бенефициер, като се вземат предвид нейната големина и размерът на вноската. За тази цел процедурата, която трябва да се следва, е посочена в член 9, параграф 5.

Член 4

1) Меморандуми за разбирателство

За да се постигне насочване и да се гарантира ефективно изпълнение в съответствие с общите цели, посочени в член 1, и като се вземат предвид политиките на ЕС и специфичните за всяка държава препоръки, както и споразуменията за партньорство, сключени между държавите членки и Европейската комисия, държавите от ЕАСТ договарят с всяка държава бенефициер меморандум за разбирателство, в съответствие с член 9, параграф 5.

([1]) Освен ако не е посочено друго, в настоящия протокол позоваванията на членове се разбират като позовавания на членове от настоящия протокол.

2) Консултации с Европейската комисия

Европейската комисия участва в консултации на стратегическо равнище, които се водят по време на преговорите за меморандумите за разбирателство с цел насърчаване на взаимното допълване и полезното взаимодействие с политиката на сближаване на ЕС.

Член 5

1) Съфинансиране

По отношение на програмите по линия на разпределените по държави средства, за чието изпълнение отговарят държавите бенефициери, вноската на ЕАСТ не надвишава 85 % от разходите за програмите, освен ако държавите от ЕАСТ не решат друго.

2) Държавни помощи

Спазват се правилата, които се прилагат в областта на държавните помощи.

3) Отговорност

Отговорността на държавите от ЕАСТ по отношение на проектите се ограничава до предоставянето на финансови средства съгласно договорения план. Във връзка с това държавите от ЕАСТ няма да поемат отговорност пред трети лица.

Член 6

Разпределени по държави средства

Разпределените по държави средства се предоставят за следните държави бенефициери: България, Чешката република, Естония, Гърция, Хърватия, Кипър, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Португалия, Румъния, Словения и Словакия в съответствие със следната схема за разпределение:

Държава бенефициер	Финансови средства (в EUR)
България	132 807 931
Хърватия	68 018 840
Кипър	9 014 276
Чешка република	115 163 505
Естония	36 750 087
Гърция	159 320 451
Унгария	129 868 485
Латвия	56 013 268
Литва	60 274 987
Малта	5 710 418
Полша	472 614 415
Португалия	126 276 741
Румъния	304 642 069
Словакия	66 843 694
Словения	25 580 833

Представените суми включват разпределените по държави средства, които ще бъдат предоставени на всяка държава бенефициер в съответствие с член 9, параграф 5, и дела от фонда за гражданското общество, посочен в член 7, от който могат да се възползват всички държави бенефициери.

Член 7

В рамките на финансовия механизъм на ЕИП се включват два фонда. Те допринасят за постигането на целите на финансовия механизъм на ЕИП (2021—2028 г.), определени в член 1, и на тематичните приоритети, посочени в член 3. Държавите от ЕАСТ могат да участват като партньори във фондовете.

1) Фонд за гражданското общество

10 % от общата сума се заделят за фонд за гражданското общество. Схемата за разпределение за държавите бенефициери е изложена в член 6.

5 % от фонда се предоставят за транснационални инициативи.

2) Фонд за изграждане на капацитет и сътрудничество с международни организации и институции

2 % от общата сума се заделят за фонд за изграждане на капацитет и сътрудничество с международни организации и институции, *inter alia* Съветът на Европа, ОИСР и Агенцията на Европейския съюз за основните права (FRA). Този фонд насърчава постигането на тематичните приоритети в държавите бенефициери.

Член 8

1) Координация с финансовия механизъм на Норвегия

Финансовата вноска, предвидена в настоящия протокол, се съгласува внимателно с двустранната вноска от Норвегия, предвидена във финансовия механизъм на Норвегия. По-специално държавите от ЕАСТ гарантират, че процедурите и реда и условията за изпълнение по двата финансови механизма са еднакви по същество.

2) Координация с политиката на сближаване на ЕС

Всяка промяна в политиката на сближаване на ЕС надлежно се взема предвид при необходимост.

Член 9

По отношение на изпълнението на финансовия механизъм на ЕИП се прилагат следните правила:

1) Сътрудничество

Целите на финансовия механизъм на ЕИП, посочени в член 1, се изпълняват в рамките на тясното сътрудничество между държавите бенефициери и държавите от ЕАСТ, като се зачитат ценностите и принципите и се спазват правата и задълженията, посочени в член 1, параграф 2.

2) Принципи на изпълнение

През всички фази на изпълнение се прилага най-висока степен на прозрачност, отчетност и ефективност на разходите, както и се зачитат принципите на добро управление, партньорство и многостепенно управление, устойчиво развитие, равенство между половете и недискриминация.

3) Управление на фондовете

Държавите от ЕАСТ осигуряват и отговарят за използването, включително управлението и контрола, на двата фонда, предвидени в член 7.

4) Комитет за финансовия механизъм

Държавите от ЕАСТ учредяват комитет за цялостното управление на финансовия механизъм на ЕИП. След консултации с държавите бенефициери, които могат да бъдат подпомагани от Европейската комисия, държавите от ЕАСТ ще установят допълнителни разпоредби относно изпълнението на финансовия механизъм на ЕИП, включително мерки за опростяване, които целят да се обезпечи ефикасността и ефективността в изпълнението. Държавите от ЕАСТ се стремят посочените разпоредби да бъдат изготвени преди подписването на меморандумите за разбирателство.

5) Преговори за меморандуми за разбирателство

Държавите от ЕАСТ договарят с всяка държава бенефициер меморандум за разбирателство, засягащ съответните разпределени по държави средства, с изключение на фондовете, посочени в член 7 и в параграф 3 от настоящия член. С меморандума за разбирателство се определят програмите, разпределението на средствата между програмните области, структурите за управление и контрол и приложимите условия.

6) Изпълнение

а) Въз основа на меморандумите за разбирателство държавите бенефициери представят предложения за конкретни програми пред държавите от ЕАСТ, които оценяват и одобряват предложенията и сключват с държавите бенефициери споразумения за отпускане за безвъзмездни средства за всяка програма, със съответните условия, оценка и намаляване на риска.

б) Държавите бенефициери отговарят за изпълнението на договорените програми, като осигуряват подходяща система за управление и контрол, за да се осигурят добро изпълнение и управление.

в) Държавите от ЕАСТ могат да извършват проверки съгласно вътрешните си изисквания. За тази цел държавите бенефициери предоставят цялата необходима помощ, информация и документация.

г) За да се гарантира спазване на задълженията, държавите от ЕАСТ могат, след оценка и след изслушване на държавата бенефициер, да предприемат подходящи и пропорционални мерки, включително спиране на плащанията и възстановяване на финансови средства..

д) Когато е целесъобразно, при подготовката, усвояването, мониторинга и оценката на финансовата вноска се използват партньорства, за да се гарантира широко участие. В партньорствата могат да участват, *inter alia*, местни, регионални и национални структури, както и частният сектор, гражданското общество и социалните партньори в държавите бенефициери и държавите от ЕАСТ.

е) Всеки проект от програмите в държавите бенефициери може да бъде изпълнен в сътрудничество между, *inter alia*, субекти, установени в държавите бенефициери и в държавите от ЕАСТ, в съответствие с приложимите правила за обществените поръчки.

7) Разходи за управление

Разходите за управление, направени от държавите от ЕАСТ, се покриват от общата сума по член 2 и се посочват в разпоредбите за изпълнението по параграф 4 от настоящия член. Разходите за управление на фондовете, посочени в член 7, ще бъдат покрити от сумата, разпределена за фондовете.

8) Докладване

Държавите от ЕАСТ докладват за приноса си към постигането на целите на финансовия механизъм на ЕИП.

Член 10

Преглед

Предвид член 115 от Споразумението за ЕИП в края на посочения в член 2 период и без да се засягат правата и задълженията по Споразумението за ЕИП, договарящите страни правят преглед на необходимостта от действия, свързани с икономическите и социалните различия в рамките на Европейското икономическо пространство.

ПРИЛОЖЕНИЕ КЪМ ПРОТОКОЛ 38г

Екологичен преход

Екологичен бизнес и иновации

Научни изследвания и иновации

Образование, обучение и младежка заетост

Култура

Местно развитие, добро управление и приобщаване

Приобщаване и създаване на възможности за ромите

Обществено здравеопазване

Предотвратяване и готовност за бедствия

Сектор на правосъдието, включително домашно и основано на пола насилие, достъп до правосъдие, изправителни институции, тежка и организирана престъпност

Убежище, миграция и интеграция

Институционално сътрудничество и изграждане на капацитет

Държавите бенефициери ще се възползват и от проекти, финансирани от:

Фонда за гражданското общество

Фонда за изграждане на капацитет и сътрудничество с международни партньорски организации и институции

Аспектите, свързани с равенството между половете и цифровизацията, ще бъдат включени като част от всички свързани с тези теми програмни области.